

Posudek oponenta na diplomovou práci Hany Trojanové *Rekognice – psychologické souvislosti a dopady vlivu etnické příslušnosti pachatele*. Katedra psychologie FF UK 2013.

Předložená práce spadá do oblasti forenzní (resp. vyšetřovací a policejní praxe) psychologie a má pro praxi velký význam. Jde vlastně o aplikaci poznatků, které jsou zakotvené již v antropologii a sociální psychologii. V souvislosti s antropologií se také hned ptám, jestli autorka zná práci *Lidský obličej* editorů Vl. Blažka a R. Trnky (z roku 2008)? Nebylo by také tam možné najít řadu relevantního materiálu?

Práce je klasicky členěná na část teoretickou a empirickou. V teoretické části se autorka zabývá jak základy lidské paměti, tak postupně i problematikou rekognice a jejími souvislostmi ve vyšetřovací praxi. Již tato část je přínosná a na nevelkém prostoru shrnuje podstatné otázky i poznatky.

V empirické části autorka zkoumá rekognici českých osob ve vztahu k podnětům (videozáznamy fiktivních pachatelů) z oblasti českého a vietnamského etnika. Výsledky jsou zpřehledněny a přiměřeně diskutovány. V podstatě se potvrdilo to, s čím se na laické rovině pracuje – že se nám příslušníci jiného etnika zdají jako sobě velmi podobní a méně diverzifikovaní, než jak to vnímáme u našeho etnika. Tato „laická pravda“ je však při potvrzení důležitá právě při řešení kriminálních činů, při zvažování možných kognitivních omylů svědků apod.

Při čtení této zajímavé práce se otevírají další otázky s tím nutně spojené – například je to otázka, že pokud takto obecně „fungujeme“ v kontaktu s jinými etniky, nakolik se tím vlastně otevírá prostor pro snadnější projevy xenofobie, tedy v podobě jednoduššího přičítání připravených xenofobních postojů. Další otázkou by mohlo být, jak asi dlouho trvá event. soužití v nějakém takovém cizím etniku, aby se tato kognitivní „chyba“ snížila na minimum. Jaký je na to všechno autorčin názor?

Konstatuji, že předložená práce splňuje všechny požadavky na ni kladené a já ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení: výborně.

Praha, 20.8. 2013

Jiří Šípek